

Fascinerende om Mogens Benthin

Hvem var Mogens Benthin, dansken som gjorde Kirsten Flagstadmuseets venneforening til sin hovedarving? Det spørsmålet belyste hans mangeårige

venn Nils Bernhard Topland på årets Vennedag i museet, 8. mai. Det ble en minnerik opplevelse for oss som var så heldig å være der. *Les mer på side 2-3*

Asbjørn Lunde husket museet

Få, om noen, har hørt Kirsten Flagstad «live» flere ganger enn kunstmessen Asbjørn Lunde, som døde i fjor sommer, 90 år gammel. Lunde er mest kjent som kunstsamler, ikke minst av Peder Balkes arbeider. Men han var også en stor beundrer av Kirsten Flagstad. Hans «Kirsten Flagstad-samling» nå er overlatt museet. *Les mer på side 4*

Ellers inne i bladet:

Erik Østby er død *side 3*
Museumsnatt *side 5*
Operajubileum *side 5*
Savonlinna *side 8*

KUNSTNERØYNE 1: Her er fire av de Kirsten-portrettene som nå vises i 2. etasje i Strandsuten.

Kirsten Flagstad: Sett gjennom kunstnerøyne

Utstillingen «En kunstner sett gjennom kunstnerøyne», var en av Kirsten Flagstadmuseets trekkplastre under årets Flagstad-festival. Her viste lokale bildekunstnere Kirsten Flagstad-inspirerte bilder.

Til de som ikke fikk den med seg er det liten trøst å gi. Utstillingen ble tatt ned i høst. Men her får du et lite inntrykk av hva som ble vist. Ni kunstnere ble invitert til å delta, og alle sa ja, forteller museumsleder Annika Åsen. De var: Finn Aage Andersen, Linda Bakken, Wenche Kvalstad Eckhoff, Liv C. Fjellsol, Åse Frøyshov, Jon Olav Helle, Inger Helene Høyen Hodøl, Kåre Nordvik og Kjell Nymoen.

Utstillingen ble vist i «flygelrommet» i Smia, nabohuset til Strandstuen. Den ble åpnet til Flagstad-festivalen, og hang gjennom hele sommeren.

Det var interessant å se hvor ulike de ni parerne med kunstnerøyne så vår store sangdiva, fra rene portretter, via bilder Kirsten tydelig var til

KUNSTNERØYNE 2: Kåre Nordvik satte Kirsten i sentrum, omkranset av rollebilder.

stede på ulikt vis, til bilder der hun ga inspirasjon til andre innfallsvinkler. Her var det oljemalerier, collager, tekstilarbeider, akvareller og trykk.

Denne spennende utstillingen ble supplert av en «kompanjongutstilling» i det gamle kontoret i Strandstuen. Der henger det fortsatt en rekke eldre bilder av Kirsten Flagstad. Her vises noen av de mange gjengivelsene som finnes av henne, de gir et innblikk i hvordan hun ble portrettert i sin samtid. På grunn av den begrensede plassen vises noen av bildene i et noe forminsket format. Det er vel verdt å ta en titt når museet åpner igjen til våren.

KUNSTNERØYNE 3: Her ser vi, fra venstre arbeidene til Inger Helene Høyen Hodøl, Jon Olav Helle, Liv Fjellsol og Åse Frøyshov.

Erik Østby er død

Kirsten Flagstadmuseets første leder, Erik Østby døde i sommer, bare noe timer før årets Vennedag startet, der venneforeningens første leder Nils Bernhard Topland kåserte om Mogens Benthin. Det ble en spesiell møtestart, se omtalen på side 6-7.

Erik Østby hadde mye av æren for at museet er blitt det det er i dag. Han ledet museet, eller Kirsten Flagstads Minnesamling som det het de første årene, i 10 år, fram til 1995. – Jeg fungerte som en slags bestyrer, sa han i intervju med medlemsbladet i forbindelse med hans 80-årsdag i 2011. Erik Østby var ikke bare «en slags bestyrer». Han var en viktig drivkraft og en sentral støttespiller for et museum som startet nesten på bar bakke. –Jeg fikk etter hvert et nærmest lidenskaplig forhold til Kirsten, til historien hennes, og ikke minst til sangen, sa han, og fortsatte: –Kommunen hadde ingen ting selv, alt måtte skaffes til veie. Hamar var ikke noe interessert i Kirsten Flagstad, den interessen er av nyere dato. Denne økende interessen er en av mange ting vi kan takke Erik Østby for.

DØDE I SOMMER: Museets første leder, Erik Østby, døde i sommer. Dette bildet ble tatt på Kirstens fødselsdag, 12. juli 2015 da han fortalte om museets tilblivelse og de første årene.

Flott gave til museet:

Asbjørn Lundes «Kirsten-samling»

Få, om noen, har hørt Kirsten Flagstad «live» flere ganger enn kunstmeseenen Asbjørn Lunde, som døde i fjor sommer, 90 år gammel. Lunde er mest kjent som kunstsamler, ikke minst av Peder Balkes arbeider. Men han var også en stor beundrer av Kirsten Flagstad.

Han besøkte Kirsten Flagstad-museet i februar 2016, og i et bredt intervju med Hamar Dagblad fortalte han om sin fasinasjon for Kirsten Flagstad.

Og da er det kanskje ikke så rart at hans «Kirsten Flagstad-samling» nå er overlatt museet. I forhold til hans gedigne samlinger av norsk og sveitsk malerier fra romantikken, er «Kirsten Flagstad-samlingen» ikke så imponerende og ikke verdt de svimlende summene malerisamlingen ventelig vil innbringe når den snart skal auksjoneres bort. Men for Kirsten Flagstad-museet er den svært verdifull.

– Jeg er utrolig glad for den, sier museumsleder Annika Åsen, som møtte Lunde flere ganger, både i USA og i Norge. – Her er det brev fra Kirsten Flagstad, en rekke programmer, avisartikler, anmeldelser, flotte fotografier, og mye annet. Dette er en viktig samling, som vil være nyttig i forskningssammenheng.

Og i en konvolutt ligger alle billettene fra hans mange konsert- og operabesøk, i forestillinger Kirsten Flagstad opptrådte. Det må være flere ti-talls, sier hun.

Den flotteste stemmen

I intervjuet i Hamar Dagblad fortalte Lunde at «det skjedde noe helt spesielt i han da han hørte Kirsten Flagstad første gang». – Det var den flotteste stemmen jeg noen gang hadde hørt, så jeg satte meg ned å skrev et brev til henne, sa han. Han hørte og så Kirsten Flagstad mange steder, men oftest fra første rad på The Met i New York.

Asbjørn Lunde, som er sønn av norske innvandrere fra Sogn, opplevde Kirsten under sitt første besøk i Europa, i franske Besancon. Ved en annen anledning ble han invitert i selskap etter en konsert i Mermaid Theatre i London, der hadde jeg en livlig samtale med henne, fortalte han.

FLOTT GAVE: Museumsleder Annika Åsen er glad for at Kirsten Flagstad museum har fått overta Asbjørn Lundes spennende Kirsten Flagstad-samling.

Nye operaturer

Venneforeningen arrangerer 23. mars neste år operatur til Rosenkavaleren i Oslo. Oslo. Nærmere orientering senere.

Suksessen med operaturen til Savonlinna i regi av Peer Gynt reiser har gitt mersmak, og det arbeides nå med et turopplegg til Opera på Skäret ved Kopparberg i Sverige i august neste år, som viser Tryllefløyten. Kombinert med en storslagen forestilling i Västanå Teater i Frykendalen, som

viser Jon Fosses dramatisering av Edda, kan dette blir en innholdsrik og spennende tur. Ytterligere orientering i neste medlemsblad.

Adventskonsert 1. desember

Det blir tradisjonell adventskonsert i Kirsten Flagstad museum den 1. desember med Tone Østli og Rolf Knapper.

Ubemerket operajubileum

2. november 1958, for 60 år siden, hadde Den Norske Opera, som det da het, sin aller første forestilling – i Festiviteten på Hamar, i operasjef Kirsten Flagstads fødeby.

Så langt vi har brakt i erfaring foreligger når dette skrives ingen planer om å gjøre noe ut av jubileet. Den Norske Opera & Ballett markerte i fjor at det da var 60 år siden selskapet ble stiftet, i 1957.

Men den kunstneriske premieren foregikk på Hamar, da viste man blant annet 2. akt fra balletten Coppelia. I følge omtalen i Hamar Arbeiderblad var det en strålende forestilling og et historisk øyeblikk. Operaens første operaforestilling kom først 16. februar 1959.

Selv om det var en festforestilling, med en

rekke selebre gjester, vakte det betydelig oppsikt at Hamar kommune unnlot å markere begivenheten, selv ikke med en enkel blomsterbukett. En av de som lot seg opprøre av dette var museets første leder, Erik Østby. I et intervju i medlemsbladet, da han var 80 år i 2011, sa han at det var flaut.

PREMIERE: Dette bildet er fra operapremieren i Festiviteten i Hamar 2. november 1958. Vi ser operasjef Kirsten Flagstad i midten under den avsluttende takkeseansen.

Ny vellykker Museumsnatt

«Museumsnatt» har kommet for å bli, håper vi. I år gikk den av stabelen 9. mai. Museene på Hedmarken har gjennom dette fellesløftet funnet en fin måte å skape blest rundt museene, og satt fokus på deres særpreg.

Kirsten Flagstad museum var godt besøkt gjennom store deler av denne lange kvelden. Siri Kval Ødegaard sang arier og romanser under tittelen «From Russia with love» to ganger, og Tone Østli tok oss med til Bernsteins Broadway under tittelen «I Hate Music», også hun to ganger. Begge ble akkompagnert av Tore Mortensen. Det ble meldt om «stinn brakke».

«En kunstner sett med kunstnerøyne» var titten på en utstilling i det gamle kontoret i Strandstuen. Her var det ulike bilder, trykk og malerier av Kirsten Flagstad (omtalt på side 3).

Og i «Hall og Fame Foto Hotspot» var det fritt fram for å prøve parykker, masker og annet operatilbehør. Mange lot seg friste til å prøve, og til å bli fotografert i operakostymer.

INNRAMMET: Her har Geir og Siv Elin Vegge latt seg friste av det tilgjengelige operatilbehøret, sporty og artig!

ÆRESMEDLEM: I 1996 ble Mogens Benthin æresmedlem i Kirsten Flagstads Minnesamlings Venner, Kirsten Flagstad-museets Venners forløper. Her er han sammen med daværende leder Astrid Hagen og museumsleder Erik Østby.

Flott nærbilde av Mogens Benthin

Hvem var Mogens Benthin, dansken som gjorde Kirsten Flagstadmuseets venneforening til sin hovedarving? Det spørsmålet belyste hans mangeårige venn Nils Bernhard Topland på årets Vennedag i museet, 8. mai. Det ble en minnerik opplevelse for oss som var så heldig å være der.

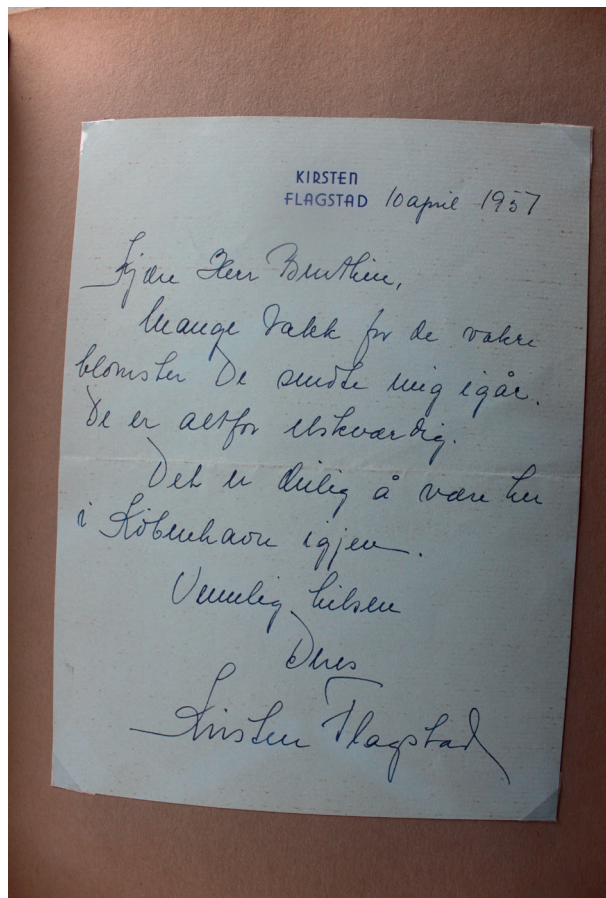
Da møtet startet opplyste museumsleder Annika Aasen at museets første leder, ildsjelen Erik Østby døde natten før. –Museet ville ikke vært der det er i dag uten hans innsats, sa hun. Og Nils Bernhard Topland sa at Erik Østby hadde en helt sentral rolle i Mogens Benthins relasjon til museet. Han var en av de viktigste drivkreftene for å få etablert museet.

Mogens Benthin var til stede da museet ble

åpnet 12. juli 1985, han og hans venn Egon hadde billett nr 001 og 002 under åpningsarrangementet. De fikk han rammet inn, og de hang siden i hans hjem i København. Senere besøkte han museet ved en rekke anledningen, og nesten hver gang hadde han med seg plater, lydbånd og mye annet til museet. Han var i alle år siden en trofast venn og støttespiller. Han bidro også med solid økonomisk støtte for å få Jessye Norman til jubileumskonserten i Hamar domkirke i 1995. Under denne jubileumsfeiringen delte Benthin også av sine rike kunnskaper om Kirsten Flagstad med et begeistret publikum i Strandstuen.

Fasinerende kåseri

Topland holdt et fascinerende kåseri, hvor vi kom nær mennesket og Kirsten Flagstad-beundrerens Mogens Benthin.

TAKKEBREV: Mogens Benthin sendte flere blomsterbuketter til Kirsten Flagstad, og fikk flere takkebrev.

Hans registrering for Kirsten Flagstad startet allerede på 1930-tallet. Han bygget seg etter hvert opp en stor Flagstad-samling. Allerede som 22-åring, da hun skulle opptre ved La Scala i Milano, sendte han et bilde til operaen i håp om å få det signert, og fikk to signerte bilder i retur.

Selv om Kirsten Flagstad var en hovedinteresse, besto hans svære samling av så mye mye mer. Han var samler med stor S. Han dokumenterte alt, fortalte Topland. I notatbøker har han registrert alle de 240 operaene han fikk oppleve, med hovedrolleinnehavere og andre relevante opplysninger.

Nerd

– I dag ville vi sagt at han hadde en diagnose, eller beskrevet han som en nerd, sa han.

Benthin noterte alt han var med på, og det var ikke lite! For de som ikke besøkte ham i hans hjem er det nok vanskelig å forestille seg hvor sterkt

FASCINERENDE KÅSERI: Nils Bernhard Topland holdt et inspirert og engasjert kåseri om Flagstad-beundreren Mogens Benthin.

samlermanien preget det, og å fatte hans iver og engasjement.

Topland hadde med seg en rekke bøker, albummer og programmer til Hamar, og viste fram og refererte fra de. Og fikk slik gitt et fint glimt inn i storsamlerens liv og engasjement. – Mye av dette, sa han, ønsker jeg at museet her på Hamar skal beholde.

Og noe av det han tok med seg tilbake vil nok også etter hvert havne i Hamar.

«Ukjent beundrer»

Mogens Benthin fikk oppleve Kirsten Flagstad i operaer og konserter ikke mindre enn 13 ganger. Selv om han hadde brevkontakt med henne fikk han aldri noe personlig forhold til henne, de kjente ikke hverandre. Men bevarte takkebrev fra Kirsten Flagstad viser at hun mottok flere blomsterhilsener fra sin danske beundrer, og under hennes avskjedsforestilling i Nationalteatret 12. desember 1953 overrakte han henne en liten skulptur. – Som en av Deres ukjente beundrer verden over gir jeg Dem denne, sa han.

Han var også en av de få som overvar hennes bisettelse på Vestre gravlund 14. desember 1962.

Det er ikke tvil om at det er svært fortjent at han ble en av de aller første æresmedlemmene i Kirsten Flagstads Minnesamlings Venner, vår venneforenings forløper.

Avsender:
Kirsten Flagstadmuseets venner
Kirkegt 11, 2317 HAMAR

Flott tur til Savonlinna

Noen timers busstur nord-øst for Helsinki og bare noen mil fra den russiske grense ligger borgen Olavinlinna, bygget på 1400-tallet som vern mot russisk inntrenging. Byen Savonlinna oppsto omkring borgen, som ligger på en øy i hjertet av det finske «Lake District». Savonlinnas berømte operafestival avholdes på en scene bygget opp inne i borgen, og det var dette vi fikk oppleve!

Helene Nilsen sørget for at alle kom med flyet fra Gardermoen, og Riitta Helgestad møtte oss på flyplassen i Helsinki. Både Helene og Riitta fikk en bratt læringskurve som reiseoperatører. Etter en stund ble det oppdaget at bussen ikke hadde aircondition og at varmeapparatet ikke kunne slås av. Ute var det rundt 30 grader. Da var det godt å ha med Riitta som fikk ordnet ny buss.

Reisens mål var to operaforestillinger. Den første var Charles Gounod «Faust». En sterk opera og vi gikk ut berørt av både musikk og innhold. Berørt var vi også ved neste opera «Madama Butterfly» av Giacomo Puccini. Den vakre musikken og Butterflys skjebne gjør at vi feller tårer hver gang vi ser operaen.

I begge operaene var det fantastisk å se hvordan rommet og lyssetting var utnyttet som en del av scenebildet. Teksten i operaene var oversatt til engelsk og vi kunne lese den oppe på muren. Borgen har en imponerende naturlig akustikk og vi hørte

og så meget bra fra våre sitteplasser.

I invitasjonen ble vi lovet å oppleve operaforestillinger i verdensklasse. Det gjorde vi så absolutt!

En stor takk til Riitta og Helene som var våre reiseledere på turen. Til slutt ble vi en gruppe som ikke bare hadde opplevd storslagen opera, men som også hadde hatt en hyggelig sosial opplevelse.

Ruth og Astrid

FLOTT: Scene fra Faust, foto Mette Garshol

Har du betalt kontingent?

Dette er en liten påminnelse til de av venneforeningens medlemmer som ikke har rukket å betale kontingent for 2018. Kontingenten, kr. 250, kan betales til konto 1822.05.90832

Grasrotandelen

Vi oppfordrer alle Kirsten Flagstadvenner som tipper, spiller Lotto m.v. om å be kommisjonæren om at grasrotandelen skal gå til Kirsten Flagstadmuseets venner. I fjor fikk vi inn kr 2.380 i grasrotandel.

Redaksjonen for medlemsbladet består av:

Trond Tendø Jacobsen: trojaco@online.no.

Karin Herlin Solberg:

solbergkarinh@gmail.com

Stoff, stoffideer og bilder mottas med takk.

Kirsten Flagstadmuseets venner

Slik blir du medlem:

Det er bare å betale kontingenten (kr 250 per år) til konto 1822.05.90832.

For mer informasjon kan du kontakte noen i venneforeningen, eller lese om oss på www.kirsten-flagstad.no.

Helene Nilsen (leder):

Mobil 934 93 384

E-post: helene-n@online.no

Åshild Smee Jensen (kasserer)

Mobil 976 20 116

E-post: aashild.sj@online.no

Kirsten Flagstad Museum:

Tlf. 408 82 993 • E-post: post@kirsten-flagstad.no